

האם נגררה ישראל אחרי תעודי-בחירות שה גימי קארטר?

לפני שבועות מעטים בלבד היה עסישראל כולו נחוש בהחלט להחרים את האולימפיאדה במסקויה.

זה היה כימעת מובן מאליו, מוכרחים להראות לקומניסטים, ימח שמש, שיש לנו כבוד עצימי! אמר האזרח הישראלי, בגאוה לאומית לאומית. "שיידעו שהיהודים הם עם זקוף-קומה! שיאישר לירוק לנו בפרצוף!" השבוע ישב אותו אורח מול מירקע הטלוויזיה, והתרגו, "מדוע לא הלכנו למוסקבה, לכל הרור חות?" אמר, "איזה מין שטות זה היה להחרים את המישחקים? למה לא הניפו את הדגל הישראלי ברירוע עולמי זה?"

מבחינ ומבפנים. מצבייהרוה משתנים בישראל כמו הרוח עצימה, כשרוחשרב מירוחית מתחלפת ברוחיים מרעננת. גם לגבי האולימפיאדה, חל השבוע שינוי קיצוני באווירה הציבורית. יתכן שהדבר לא היה קורה, אילו ידע הציבור מדוע, בעצם, החליטה ישראל על ההחרמה. הר דבר לא נקבע מעולם בצורה מוסימת. ברור כי הדבר לא בא בריומה ישראלית. ההחלטה לא נברעה מיחסה של ממשלת ברית המועצות למבקריעליה יהודיים, וגם לא היתה מחאה על הפגיעה בכוניותהאדם בארץ הסובייטים.

למעשה נגררה ישראל אחרי מביצע אמריקאי, המתגלה עתה כתעלול-בחירות כושל של הנשיא גימי קארטר. תעלול זה נומק בפלישה הסובייטית לאפגניסטאן — אמלה מפורקפת, לאורך הר יוכרונות של ההתערבות האמריקאית בוויאטנאם, שהיתה בעלת אופי דומה ותוצאות דומות. ליש ראל אין כל עניין בפרשה זו.

מנחם בגין רצה לעשות טובה לגימי קארטר — ודגל ישראל נעלם מן האולימפיאדה, אולם יש הבדל בין שני האישים. לגימי קארטר או לירוש לא היתה כל בעייה לגבי הנפת הדגל האמריקאי באירועי-ספורט בעתיד. יש ראל עלולה להיתקל בבעייה חמורה, כאשר יריביה בזירה הבינלאומית יגיבירו את מאמציהם לגרשה מורית-הספורט הבינלאומית. ביתחיים ביקר באולימפיאדה יאסר עראפאת.

לפני שמונה שנים היו ספורי טאי ישראל בין משתתפי האולימפיאדה, והפדאיון הפלסטינים באו מבחוץ כדי לחטפם. השבוע היו הישראלים בחוץ — והפלסטינים היו בתוך המחנה.

הגרעין

יו. גבינה

וביטריה גרעינית

"מסע ההסברה" הא

יועיל — ואיש אינו

מוכן להתמודד עם

המציאות החדשה

...אסור כבר לחשוב בנושא שהוא היום ודאי בחדשות ולצד סופרי אטימונים ומזמרים ייל סימונה נעלה על נס את מקיס כור דימונה. וזאת על אף ש"לילו כתן ובועדת הכנסת כינוהו, שארלאי טאן..."

שורות אלה בזכות שימרון פרס פורסמו השבוע במודעה מטעם (המשך בעמוד 36)

דרושה מועצות דופאים רחבה

נדי לפקח על מצב בריאותו של

ראש-הממשלה ושר-הביטחון

אסור לו להתאבד

מנחם בגין מחלים בביתו ומצבו משתפר — כך אמר רופאהאישי, הפרופסור מלווין גוטסמן.

אולם בין המומחים בארץ גוברת אי-הנוחות. בחוגי המיקצוע פושטת ההכרה כי מנחם בגין משחק בחייו, ואולי אינו מודע לגודל הסכנה שהוא מקבל על עצמו. בשיחות פרטיות גם מעלים מומחי-הלב — שאיש מהם אינו מוכן להזהות, מפאת כדלי האתיקה המיקצועית — כמה שאכות חמורות, הנוגעות לעצם הנוהל של טיפול בחוכה כה רם-מעלה.

תרופות או אופי?

"איכו הייתי אני הרופא שלו," אמר השבוע אחד מגדולי המומחים בארץ למחלות-לב, "הייתי מייעץ לו לפרוש מייד מתפקידו. המשך כהונתו, על כל ה-לחצים הכרוכים בה, מסכנת את חייו." רופא זה לא בדק, כמובן, את בגין. חוות-דעתו היתה מבוססת רק על התרשמות מרחוק וידע מיקצועי עשיר.

כשנשאל אותו מומחה מה דעתו על הודעותיו ה-פומביות המרגיעות של הפרופסור גוטסמן, חייך: "כך הוא אומר לציבור. אך יתכן מאד שבשיחות בארבע עיניים הוא אומר לחוכה שלו דברים אחרים לגמרי, חובתו היא רק כלפי החוכה, לא כלפי ה-ציבור."

על מצב-רוחו של בגין בשבועות האחרונים, כפי שהשתקף בכלי-התיקשורת, אמר אותו מומחה: "הוא שרוי באופוריה. זה ברור. אך לא כל-כך ברור מה גרם לכך — אולי זוהי תופעה של תרופות שהוא מקבל, ואולי זהו פשוט האופי שלו."

הבדיקה שלא נערכה

בבית-החולים, שבו אושפז בגין, נפוצו ידיעות כי הרופאים המליצו לערוך לבגין צינטור, אך שהלה סירב להסכים לכך.

מומחה שנשאל על כך, מבלי לדעת את הפרטים, הגיב: "ב-טע אחוז מהמיקרים מסוג זה, עושים צינטור. יתכן מאוד שנמנעים מכך במיקרה זה רק מפני שהוא ראש-הממשלה, והשיקולים שלו הם שי-קולים פוליטיים."

לעומת זאת חיווה מומחה חשוב את דעתו כי במיקרה זה לא היה מנוס להמליץ על צינטור לחו-לה בן 67.

זכות הציבור

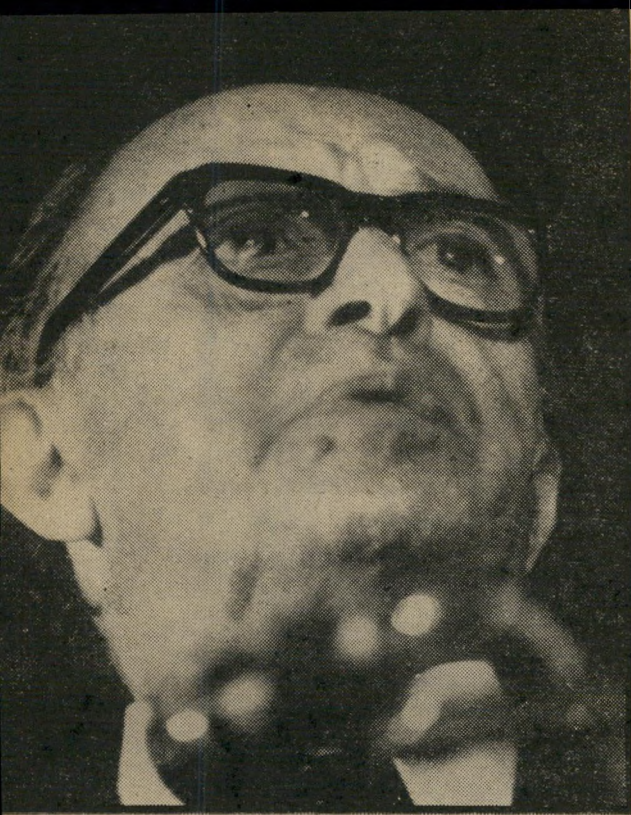
אחד מגדולי המומחים בארץ העלה בהקשר זה שאלה, שהיא המכריעה מבחינה ציבורית.

"למעשה נתון בגין בידי רופא אחד שהוא רוחש לו אמון. בשעתו היה הטיפוס בידי הד"ר לניאדו, ועכשיו הוא בידי גוטסמן. אלה הם רופאים נכבדים. אולם נשאלת השאלה: האם יש להשאיר את הטי-פוק בראש-ממשלה בידי רופא אחד?"

אותו רופא הציע כי בכל מיקרה של מחלה של ראש-ממשלה יכונס קונסיליום של שישה, שמונה או אף עשרה מומחים, "כפי שמקובל בעולם."

אמר המומחה: "יש בארץ כמה מגדולי הקאר-דיולוגים בעולם, אנשים בעלי שם בינלאומי. אך איש

* "צינטור" — החדרת צינור דקיק לווריד או לעורק של החולה, בדרוה או ברגל, כדי לשאוב דוגמת דם מהלב או להזריק חומר-ניגוד שקרני-רנטגן אינן עוברות דרכו, לצורך צילום.

כא התייעץ עימם, כאשר דקה בגין בהתקף-הלב והואסון, וגם לא נעם הואת. זה אנסוד: "דאגונו של אותו מומחה היתה נתונה, קודם כל, לשדומו של מנחם בגין עצמו. אך כרוכות בסוגיה זו גם כמה שאכונו ציבוריות, הנוגעות לכל המדינה. מחנה היא עניין אינטימי — אודי העניין הפרטי ביותר בחיים. אך האם זה נכון גם לגבי מחלתו של ראש-הממשלה או מנהיג מדיני בזרג דומה? אדם, כפעמים דחיים ולמווו. יש לו השפעה מכרעת על עניינים כמו פעולות מיוזמתיות, הכרעות מדי-ניות וכדככיות. בשיקול-דעתו ובכושר-פעולתו תקויים בני-אדם רבים, וגם גורל של מדינה.

האם יש לציבור הזכות לדאוג לכך שראש-הממ-שלה יעמוד תחת פיקוח רפואי שלא יהיה רק נאות באופן אישי, אלא שיהיה הפיקוח הטוב ביותר שה-חברה יכולה לספק? האם רשאי הציבור לדעת את האמת — כל האמת — על מצבו הבריאותי של ראש-הממשלה? האם עולה זכות זו על זכותו של ראש-הממשלה, כגן-אדם, לפרטיות?

מצבי-לחץ פתאומיים

כד השאכות האדה החריו עוד יותר כאשר קיבל מנחם בגין על עצמו את תפקיד שר-הביטחון, נוסף על תפקידו כראש-הממשלה. החלטותיו, מעשיו ומח-דליו קובעים עכשיו במישרין את גורלם של חיילים ואזרחים.

איך מתפקד ראש-הממשלה ושר-הביטחון? האם הוא מוגבל בכושרו? האם משפיעות תרופות על מצ-בי-רוחו, גורמות לאופוריה ולדיכאונות? האם הוא מסוגל לעמוד בכל עת במצבי-לחץ פיתאומיים? כל אלה הן שאכות חשובות ביותר. ההיסטוריה האנושית גדושה אסונות, שגיאות ומחדלים אשר מקורם — על פי המחקר — במצבם הבריאותי של מנהיגים.

השינויים שחלו בהתנהגותו של מנחם בגין בש-נים האחרונות ברורים לכל. ברורים גם ההבדלים העצומים במצבי-רוחו, כשבציבור מופיע בגין פעם במצב אויפורי, שופע עליצות בלתי-מובנת, ופעם ב-מצב של אדישות. נראה כי הדרישה לכינון קונסיליום קבוע של מיטב המומחים בארץ, שיפקח על מצב-בריאותו של מנחם בגין, מוצדקת והגיונית — לטובתו ולטובת המדינה כולה.

אך נראה גם כי מנחם בגין לא יסכים לכך. נוח לו שענייני בריאותו יישארו כמוסים בינו ובין רופא אחד, שהוא בחר בו, וכי הוא עצמו יוכל לכוון את ההודעות על מצבו הנמסרות לציבור הרחב בפי רופאו.

זה קרה לז'בוטינסקי

לפעמים מתקבל הרושם כי מנחם בגין מעדיף להתאבד בתפקידו — מאשר לנטוש את הכהונה שבה הוא רואה את פיסגת יצירתו הלאומית.

העיתונאי אמנון דנקנר הזכיר ב"הארץ" כי בשעתו נהג זאב ז'בוטינסקי לקני שנוהג עכשיו בגין. הוא התעלם מעצת רופאיו, אשר יעצו לו להוריד את המתח בגלל מחלת-הלב שלו. ז'בוטינסקי התעקש להמשיך בתפקידו, מת מהתקף-לב בניו-יורק ביוני 1944, כשהיה בן 60 — שדוש שנים פחות מגילו של בגין כיום.

מיקרה מוזר: גם שם רופאו של ז'בוטינסקי היה גוטסמן.